

Digteren som kronikør

Utrykt samling af artikler

Overskriften er Kristen Bjørnkjærs i Informations bogtillæg 'BØGER' 16.12.2011. <http://www.information.dk/287964>. Her skriver han bl.a. om forfattere som avisskribenter. Han fremhæver Johannes V. Jensen og Klaus Rifbjerg. Om den sidste siger han: "Han er undtagelsen fra reglen om, at forfattere har skyhed over for avisskriveri.."

Hvis jeg ikke husker helt galt, så har Kristen Bjørnkjær selv været kronikredaktør, og så må man formode, at han ved mere om emnet end en anden dødelig.

Børnenes morfar fortalte mig, at han kendte folk dengang i 30'erne som kunne leve hæderligt af at skrive en kronik om måneden. Det ville svare til et honorar i dagens mønt vel på en 7-8000 kr. på det jævne. Det er vist ikke den almindelige takst i dag. Det ved jeg ikke et klap om, det kan jo være Klaus Rifbjerg og andre får særbehandling - men i almindelighed næppe. På Frederiksborg Amts Avis og andre provinsaviser skal man være glad, hvis de ønsker at trykke den. Aviserne flyder over med debatindlæg, så det må vi tro er populært - og kronikkerne er ofte forlængede debatindlæg.

Så måske er det ikke så meget forfatterne, som er sky over for at skrive i aviserne, som aviserne der er sky overfor noget, der ikke er debatindlæg?

På en eller anden måde ligger der vel i selve begrebet 'kronik' noget der har rapport til tiden – og engang kunne dette netop være en særlig digterisk indgang til – tidsbegrebet. Sådan kunne kronikker, som umiddelbart ikke vedrørte det dagsaktuelle, hæve sig op og i og med publiceringen gøre en ny vinkel dagsaktuel. Ud fra hvad jeg læser i aviserne, synes jeg denne åbenhed overfor andet end en journalistisk tilgang til tiden virker fremmed for redaktørerne. Hvis der åbnes op for usædvanlige vinkler, skal alibiet helst være med en kendt skribent. Før var der i langt højere grad også adgang for folk længere nede i hierarkiet. Forestiller mig, at kronikredaktørerne havde større villighed til at tage ansvaret på sig – uden sikkerhedsnet med en kendt profil.

I og med at honoraret for en kronik måske er ringe eller ikke-eksisterende, kan det vel også afholde nogen fra at forsøge sig.

Før Internettet havde forfatteren så en stabel artikler liggende, som han/hun havde fået afvist – som måske endte som essaysamling ad åre. Med Internettet er der kommet en anden mulighed, som jeg flittigt har udnyttet. Hvis jeg vurderede den afviste artikel som relevant trods diverse nej-tak, satte jeg den på min hjemmeside – hvor den så står den dag i dag. Hen ad vejen gik det samme vej med de trykte. Så var og er artiklerne ikke kun tilgængelige på dagen og på biblioteker, men hver dag og verden rundt. Formentlig har mange andre gjort som jeg – jeg har ikke søgt at få overblik over sagen. Den, der har fået tilstrækkeligt mange afvisninger fra redaktionerne, vælger måske endda blot at publicere på egen hjemmeside, måske med en noget mindre læserskare, erfaringen viser dog, at den er der. Det mener jeg må inddrages i overvejelserne, hvis man skal vurdere forfatterens skyhed.

Per-Olof Johansson